

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.023.01.2020

dr hab. inż. Zbigniew Osadowski,
prof. Akademii Pomorskiej
Rektor

Akademia Pomorska w Słupsku
ul. Krzysztofa Arciszewskiego 22A
76-200 Słupsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/026 – Finansowanie szkolnictwa wyższego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Akademia Pomorska w Słupsku ¹ , ul. Krzysztofa Arciszewskiego 22A, 76-200 Słupsk.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Zbigniew Osadowski, Rektor Akademii ² od 1 września 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działalność badawcza i rozwój naukowy pracowników uczelni publicznych. 2. Działalność dydaktyczna uczelni i oferta kształcenia. 3. Wydatkowanie środków publicznych przez uczelnie publiczne.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020 (do dnia zakończenia kontroli) ³ , z wykorzystaniem danych z okresu wcześniejszego w celach porównawczych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	1. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/170/2020 z 3 listopada 2020 r. 2. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/177/2020 z 17 listopada 2020 r. (akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań badawczych i dydaktycznych przez Uczelnię w latach 2018-2020, a także wydatkowanie środków finansowych pochodzących głównie z dotacji podmiotowej oraz subwencji.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Pozytywną ocenę uzasadniają w szczególności: – opracowanie i realizowanie strategii w zakresie rozwoju naukowego Uczelni oraz działalności i efektów uczenia, – wzrost liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie dydaktycznej oraz badawczo-dydaktycznej, – przyjęte zasady motywowania nauczycieli do uzyskiwania stopnia naukowego doktora habilitowanego, – przeprowadzanie oceny i doskonalenia programów studiów, – opracowanie i wdrożenie skutecznego sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia, – rzetelne sporządzanie planów rzeczowo-finansowych,

¹ Dalej: Akademia, Uczelnia lub AP.

² Dalej: Rektor.

³ Tj. do 7 grudnia 2020 r.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1220; dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

- prawidłowe i celowe wydatkowanie środków finansowych z tytułu dotacji i subwencji.

W okresie III kwartałów 2020 r. odnotowano stratę w wysokości ponad 3 mln zł, na co w głównej mierze wpłynęła sytuacja związana z pandemią COVID-19, która spowodowała zmniejszenie przychodów z tytułu dydaktyki oraz wpływów za zakwaterowanie studentów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działalność badawcza i rozwój naukowy pracowników uczelni

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze Statutem⁷ Akademia działa na podstawie ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁸, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁹, jest akademicką uczelnią publiczną z siedzibą w Słupsku. W latach 2018-2020 Uczelnia prowadziła studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe oraz inne formy kształcenia, szkołę, a także zajęcia typu otwartego dla słuchaczy niebędących studentami. Organami Uczelni były: Rada Uczelni, Rektor, Senat i Kolegium Elektorów. Do zadań Rektora należało w szczególności: reprezentowanie i zarządzanie Uczelnią, przygotowanie projektu Statutu oraz projektu strategii Uczelni, składanie sprawozdań z realizacji strategii Uczelni, wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy, powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w Uczelni i ich odwoływanie, prowadzenie polityki kadrowej, tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, tworzenie szkół doktorskich, prowadzenie gospodarki finansowej Uczelni, zapewnienie przestrzegania uregulowań obowiązujących w Uczelni.

Jednostkami organizacyjnymi Uczelni (zgodnie ze Statutem oraz regulaminem organizacyjnym¹⁰) były: instytuty, katedry, samodzielne katedry, zakłady, pracownie, szkoły doktorskie, zespoły dydaktyczne, zespoły badawcze, laboratoria, stacje naukowe, studia (studium), Osiedle Akademickie, Biblioteka Uczelniana, Wydawnictwo Uczelniane, Archiwum Uczelniane oraz jednostki wykonujące zadania gospodarcze, usługowe i administracyjne.

(akta kontroli str. 7-165)

Jednostkami organizacyjnymi o charakterze naukowo – dydaktycznym działającymi w strukturach Uczelni były: Instytut Historii, Instytut Filologii (w tym Katedra Filologii Polskiej, Katedra Neofilologii), Instytut Pedagogiki, Instytut Biologii i Nauk o Ziemi (w tym: Katedra Biologii, Katedra Nauk o Ziemi i Środowisku), Instytut Nauk Ścisłych i Technicznych, Instytut Bezpieczeństwa i Zarządzania (w tym: Katedra Bezpieczeństwa Narodowego, Katedra Zarządzania, Katedra Socjologii i Politologii), Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Turystyki, Instytut Nauk o Zdrowiu (w tym: Katedra Pielęgniarstwa i Ratownictwa Medycznego, Katedra Rehabilitacji

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Statut Akademii zatwierdzony przez Senat 29 maja 2019 r. uchwałą nr R.000.39.19 wszedł w życie 1 października 2019 r., dalej Statut. Upřednio obowiązywał Statut przyjęty uchwałą Senatu Nr R/0004/42/11 z 26 października 2011 r., zmieniony uchwałą Nr R.000.01.17 z 25 stycznia 2017 r.

⁸ Dz. U. poz. 1669, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm., dalej ustawa o szkolnictwie wyższym.

¹⁰ Zarządzenie Rektora nr R.021.43.2020 z 24 marca 2020 r.

i Odnowy Biologicznej), Instytut Prawa i Administracji. Jednostką o charakterze dydaktycznym była Katedra Sztuki Muzycznej. Jednostkami ogólnouczelnianymi o charakterze dydaktycznym były: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

(akta kontroli str. 152-153)

1.1. W Strategii¹¹ zdefiniowano cztery cele strategiczne: uzyskanie statusu uniwersyteckiego, wysoki poziom kształcenia, wzmocnienie potencjału badawczego, rozwój współpracy z otoczeniem. W związku z realizacją celu strategicznego - wzmocnienie potencjału badawczego (cel. 3.) określono pięć celów operacyjnych: osiąganie wyższych kategorii i uprawnień naukowych (cel operacyjny 3.1.), udoskonalenie systemu oceny pracy badawczej, motywacji i wsparcia pracowników naukowych (3.2.), promowanie badań interdyscyplinarnych (3.3.), współpraca międzyuczelniana oraz umiędzynarodowienie badań naukowych (3.4.), zrównoważony rozwój bazy naukowo-dydaktycznej i jej racjonalne zarządzanie (3.5.). Realizację ww. celów operacyjnych uzależniono od realizacji działań cząstkowych wskazując jednostki organizacyjne Uczelni odpowiedzialne za ich koordynację, termin realizacji każdego z nich, rodzaj wskaźników używanych do oceny uzyskanych rezultatów¹² oraz źródło finansowania. Szczegółowe informacje dotyczące metodologii realizacji i oceny celów strategicznych wskazano w kartach strategicznych dla poszczególnych celów operacyjnych.¹³

(akta kontroli str. 167-236)

W ramach celu operacyjnego związanego z osiąganiem wyższych kategorii i uprawnień naukowych (cel 3.1.) wdrożono platformę bibliograficzną (działanie 3.1.1.) oraz wprowadzono informatyczną bazę danych gromadzącą informacje o dorobku naukowym pracowników Uczelni¹⁴ (działanie 3.1.2.). Działanie dotyczące uzyskiwania kolejnych uprawnień do nadawania stopnia doktora oraz uprawnień habilitacyjnych w wybranych dyscyplinach naukowych potraktowano jako działanie priorytetowe (działanie 3.1.3.). Efektem zmiany struktury organizacyjnej w Uczelni, którą przeprowadzono w 2017 r. było złożenie przez władze Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego wniosku i uzyskanie uprawnień do doktoryzowania w dyscyplinie „nauki o bezpieczeństwie”. Kolejny wniosek o uzyskanie praw do doktoryzowania w dyscyplinie „nauki o Ziemi i środowisku” złożono w 2019 r. wraz z utworzeniem Instytutu Biologii i Nauk o Ziemi. Wniosek do 30.09.2020 r. znajdował się w fazie rozpatrywania. Akademia posiadała cztery uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinach: literaturoznawstwo, historia, biologia i nauki o bezpieczeństwie.

(akta kontroli str. 187, 226, 553-554, 604-605)

W Akademii rozwój naukowy skorelowano z realizacją celu operacyjnego polegającego na udoskonaleniu systemu oceny pracy badawczej, motywacji i wsparcia pracowników naukowych (cel operacyjny 3.2.). W ramach realizacji tego celu, poprzez zmodyfikowane działanie dotyczące opracowania wydziałowych

¹¹ „Uaktualniona Strategia Rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku na lata 2013-2022” przyjęta uchwałą Senatu Akademii nr R.000.29.17 z 29 marca 2017 r., dalej Strategia.

¹² Rezultat oceniano m.in. poprzez wskaźnik liczby wydziałów, złożonych projektów badawczych, publikacji, konferencji oraz opracowanie zasad polityki kadrowej.

¹³ Karty strategiczne dla celów operacyjnych zawierały dane: nazwę i numer działania, jednostkę odpowiedzialną za działanie, termin realizacji oraz wskaźnik/rezultat/źródło finansowania. Określona została metodologia monitoringu i ewaluacji Strategii.

¹⁴ Ewidencja Dorobku Naukowego, dalej EDN. EDN wprowadzono zarządzeniem nr R.021.2.17 Rektora Akademii z dnia 9 stycznia 2017 r. w sprawie rejestrowania dorobku naukowego nauczycieli akademickich i doktorantów Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz trybu przekazywania do Biblioteki Uczelnianej Akademii publikacji, których autorami lub współautorami są pracownicy Uczelni.

kryteriów oceny działalności jednostek naukowych (działanie 3.2.1.), wprowadzono *Regulamin podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej w Akademii*¹⁵. W zakresie działania dotyczącego doskonalenia oceny oraz stymulacji aktywności badawczej nauczycieli akademickich opracowano i uchwalono *Regulamin oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii*¹⁶, który zintegrowano z systemem motywacyjnym (działanie 3.2.2.). Dokument ten stanowił jeden z głównych elementów systemu wspierającego aktywność kadry nauczycieli na rzecz dydaktycznego, naukowego i organizacyjnego samorozwoju oraz ich jednostek organizacyjnych. Uzupełniał go *Regulamin przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich Akademii*¹⁷. W ramach działania 3.2.3. w Biurze ds. Nauki oddelegowano pracownika, którego zadaniem było administracyjne wsparcie procedury składania wniosków do agencji finansujących. Konieczność ubiegania się o zewnętrzne źródła finansowania uwzględniono także jako jedno z kryteriów oceny nauczycieli w ramach wprowadzonego ww. *Regulaminu oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii*. W ramach działania 3.2.4. udoskonalono politykę kadrową poprzez realizację zmian w strukturze podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni i powołanie instytutów sprofilowanych pod względem dominujących dyscyplin naukowych. Konsekwencją powyższego był przydział osobowy nauczycieli do jednostek zgodny z ich wiodącą dyscypliną naukową i obszarem realizowanych badań. W Akademii określono docelowe kategorie naukowe dla poszczególnych dyscyplin po przeprowadzeniu ewaluacji naukowej. W dyscyplinach historia, literaturoznawstwo, biologia oraz nauki o bezpieczeństwie docelowe kategorie miały na celu utrzymanie uprawnień do doktoryzowania lub uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego. W zakresie pozostałych dyscyplin (nauki prawne, językoznawstwo, nauki o Ziemi i środowisku, matematyka, pedagogika, geografia społeczno-ekonomiczna i nauki medyczne) docelowe kategorie miały na celu uzyskanie kategorii badawczej lub umożliwiającej nadawanie stopnia doktora.

(akta kontroli str. 187, 226-227, 554, 605-606)

W ramach realizacji celu promowania działań interdyscyplinarnych (cel operacyjny 3.3.) rozwinięto system finansowania badań interdyscyplinarnych poprzez wsparcie z budżetu działań wspierających naukę, którym dysponuje Prorektor ds. Nauki (działanie 3.3.1.). Regulamin podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej w Akademii umożliwiał dystrybucję środków w Instytutach na podstawie indywidualnych kryteriów konkursowych, w których na podstawie punktacji za osiągnięcia naukowe w zespołach badawczych przydzielano środki finansowe na realizację zadań (działanie 3.3.2.). Dodatkowo, finansowanie badań ze źródeł wewnętrznych ukierunkowane było na dziedziny i dyscypliny priorytetowe poprzez zastosowanie współczynników naukowych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostkach, wskaźników potencjału naukowego dyscyplin oraz współczynników kosztochłonności naukowej badań (działanie 3.3.3.).

(akta kontroli str. 187, 227-228, 554, 606)

W związku z realizacją celu operacyjnego współpraca międzyuczelniana oraz umiędzynarodowienie badań naukowych (cel 3.4.) podjęto międzynarodowe projekty badawcze, tj. w latach 2018-2020 (III kw.) podpisano łącznie 15 umów na realizację projektów o charakterze dydaktycznym i uwzględniającym element tworzenia rozwiązań praktycznych.

(akta kontroli str. 188, 229, 554-555, 606-607)

¹⁵ Regulamin wprowadzono uchwałą Senatu nr R.006.66.19 z 27 listopada 2019 r.

¹⁶ Wprowadzony uchwałą Senatu nr R.000.65.19 z 30 października 2019 r.

¹⁷ Uchwałą Senatu nr R.000.14.17 z 22 lutego 2017 r. oraz zarządzenie nr R.021.132.20 Rektora Akademii z 30 września 2020 r.

W ramach celu operacyjnego – zrównoważony rozwój bazy naukowo-dydaktycznej i jej racjonalne zarządzanie (cel 3.5.) zrealizowano m.in.: projekt Słupskiego Ośrodka Akademickiego „SOA”, w ramach którego utworzono szereg wyspospecjalistycznych pracowni i laboratoriów umożliwiających kształcenie i angażowanie studentów w badania naukowe w obszarach strategicznych dla gospodarki; projekt pt. „Nowa infrastruktura i wyposażenie pracowni warsztatowych dla potrzeb kierunków o profilu praktycznym w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym i Akademii Pomorskiej w Słupsku” oraz uzyskano finansowanie na realizację projektu Centrum Symulacji Medycznych (działanie 3.5.1.). W trybie ciągłym przeprowadzano modernizację i doposażanie istniejącej bazy badawczo-dydaktycznej (działanie 3.5.2.). W I kwartale 2020 r. podjęto decyzję o realizacji dwóch nowych centrów naukowo-dydaktycznych: Centrum Badań nad Wielokulturowością i Inkluzją Społeczną oraz Pomorskie Centrum Humanistyki Cyfrowej. (akta kontroli str. 188, 230-231, 555, 607)

1.2. W latach akademickich 2018/2019 – 2020/2021 liczba nauczycieli akademickich wzrosła w grupie badawczo-dydaktycznej z 226 (rok akademicki 2018/2019) do 246¹⁸ (rok akademicki 2020/2021, stan na 6.11.2020 r.) oraz w grupie dydaktycznej odpowiednio z 91 do 116¹⁹. W latach akademickich 2018/2019 – 2019/2020 liczba nauczycieli akademickich wzrosła w grupie badawczo – dydaktycznej odpowiednio z 226 do 235 i w grupie dydaktycznej z 91 do 113.

Uczelnia w okresie objętym kontrolą nie zatrudniała nauczycieli na stanowiskach badawczych.

(akta kontroli str. 555-556, 566, 607-608)

1.3. W latach 2018-2020 (III kwartał) w Akademii nadano stopnie naukowe doktora pięciu osobom niezatrudnionym w Uczelni²⁰ oraz 14 doktorantom albo osobom, które ukończyły studia doktoranckie w Uczelni²¹.

W latach 2018-2020 (III kwartał) żaden pracownik Akademii nie uzyskał w Uczelni stopnia doktora lub doktora habilitowanego w dyscyplinach, w których Uczelnia posiadała uprawnienia do nadawania stopnia doktora. W latach 2018-2020 (III kwartał) w innych uczelniach pracownicy Akademii uzyskali osiem stopni doktora, 14 stopni doktora habilitowanego oraz trzy tytuły naukowe profesora. W okresie objętym kontrolą osobom niezatrudnionym w Uczelni nie nadano stopnia doktora habilitowanego.

(akta kontroli str. 556, 566, 573, 608)

1.4. Według stanu na 6.11.2020 r. na Uczelni 27 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego albo tytułem profesora posiadało prawo do emerytury.²² Emeryturę pobierało 20 nauczycieli akademickich.²³ Struktura wiekowa osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego albo z tytułem profesora przedstawiała się następująco:

- spośród 75 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora habilitowanego, 15 było urodzonych po 31 grudnia 1974 r., a 17 przed 1 stycznia 1960 r.;

¹⁸ W tym profesor zwyczajny – 25, profesor uczelni – 71, adiunkt ze stopniem dra -111, asystent ze stopniem dra – trzy osoby, asystent z tytułem mgra – 36.

¹⁹ W tym profesor uczelni - trzy osoby, adiunkt ze stopniem dra hab. – jedna osoba, adiunkt ze stopniem dra – dziewięć osób, asystent ze stopniem dra – jedna osoba, asystent z tytułem mgra – 38, st. wykładowca ze stopniem dra – 24, inne stanowiska – 40.

²⁰ W 2018 r. jedna osoba, w 2019 r. cztery osoby.

²¹ Do tej grupy zaliczono osoby do dwóch lat po zakończeniu kształcenia na studiach doktoranckich, tj. w 2018 r. dwie osoby, w 2019 r. siedem, w 2020 r. (III kwartał) pięć osób.

²² Wg stanu na 6.11.2020 r. 11 profesorów zwyczajnych oraz 16 doktorów habilitowanych.

²³ Wg stanu na 6.11.2020 r. 10 profesorów zwyczajnych i 10 doktorów habilitowanych.

- spośród 26 profesorów zwyczajnych, jedna osoba była urodzona po 31 grudnia 1974 r., a 13 było urodzonych przed 1 stycznia 1960 r.

(akta kontroli str. 557, 566, 608)

1.5. W 2018 r. do Narodowego Centrum Nauki²⁴ złożono łącznie 11 wniosków: dziewięć w programie Miniatura²⁵, jeden w programie Opus²⁶ i jeden w programie Preludium²⁷. Wnioski nie uzyskały pozytywnej decyzji o finansowaniu.

W 2019 r. do NCN złożono łącznie 12 wniosków: siedem w programie Miniatura, trzy w programie Opus, jeden w programie Preludium i jeden w programie Sonata²⁸. Wnioski nie uzyskały pozytywnej decyzji o finansowaniu.

W 2019 r. zakończono realizację jednego wniosku złożonego 15.12.2016 r. w programie Sonata (decyzję o dofinansowaniu projektu podpisano 16.08.2017 r.).

W 2020 r. do NCN złożono siedem wniosków, z czego jeden w programie Miniatura, trzy w programie Opus, dwa w programie Preludium i jeden w programie Daina²⁹. Na 19.11.2020 r. jeden wniosek nadal podlegał ocenie merytorycznej, a sześć wniosków nie uzyskało pozytywnej rekomendacji dofinansowania.

(akta kontroli str. 557-558, 567, 574-595, 609-610)

W celu wsparcia zadań badawczych realizowanych w ramach badań własnych, finansowanych ze środków własnych Akademii złożono:

²⁴ Dalej NCN.

²⁵ Miniatura – program umożliwiał wsparcie grantowe na realizację pojedynczego działania naukowego w jednej z następujących form: badań wstępnych/pilotażowych, kwerendy, stażu naukowego, wyjazdu badawczego albo wyjazdu konsultacyjnego. Podstawowym celem konkursu było finansowe wsparcie działania naukowego służącego przygotowaniu przyszłego projektu badawczego planowanego do złożenia w konkursach NCN, innych konkursach ogólnokrajowych lub międzynarodowych. W konkursie można było uzyskać środki finansowe w wysokości od 5 000 do 50 000 zł na realizację działania naukowego trwającego do 12 miesięcy. O środki mógł ubiegać się podmiot, w którym zatrudniony był badacz: posiadający w swoim dorobku, co najmniej jedną opublikowaną pracę lub w przypadku działalności naukowej z zakresu twórczości i sztuki: co najmniej jedno dokonanie artystyczne lub artystyczno-naukowe; który uzyskał stopień naukowy doktora nie wcześniej niż 1 stycznia 2008 r.

²⁶ Opus – program dotyczył możliwości ubiegania się o finansowanie projektów prowadzonych we współpracy międzynarodowej dwustronnej lub wielostronnej, a także przedsięwzięć realizowanych przy wykorzystaniu przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych. Konkurs przeznaczony był dla naukowców na wszystkich etapach kariery naukowej, którzy planują realizację badań: bez udziału partnerów zagranicznych; z wykorzystaniem przez polskie zespoły badawcze; wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych; z udziałem partnerów zagranicznych, którzy nie ubiegają się o środki finansowe na ten cel w ramach ogłaszanych przez instytucje partnerskie programów, organizowanych we współpracy z NCN w oparciu o procedurę agencji wiodącej (przy czym zespoły zagraniczne mogą ubiegać się o te środki finansowe w ramach innych programów finansowania badań, które nie są współorganizowane przez NCN w oparciu o procedurę agencji wiodącej); w ramach współpracy Lead Agency Procedure (LAP) – tj. we współpracy z zagranicznymi zespołami badawczymi z Austrii, Czech, Słowenii, Niemiec lub Szwajcarii, które występują równolegle o środki finansowe na realizację tych projektów badawczych do właściwych dla nich instytucji finansujących badania w ramach programów organizowanych we współpracy z NCN w oparciu o procedurę agencji wiodącej; w ramach współpracy LAP przy dodatkowym udziale partnerów zagranicznych, którzy nie ubiegają się o środki finansowe na ten cel w ramach ogłaszanych przez instytucje partnerskie programów, organizowanych we współpracy z NCN w oparciu o procedurę agencji wiodącej lub z dodatkowym wykorzystaniem wielkich urządzeń badawczych.

²⁷ Preludium -program przeznaczony dla naukowców nieposiadających stopnia doktora. W konkursie można było uzyskać grant w wysokości maksymalnie 70 000 zł, 140 000 zł lub 210 000 zł na finansowanie projektu trwającego odpowiednio 12, 24 lub 36 miesięcy. Zespół badawczy w ww. projekcie mógł składać się co najwyżej z trzech osób, w tym kierownika projektu i opiekuna naukowego.

²⁸ Sonata - program przeznaczony dla naukowców, którzy uzyskali stopień doktora w okresie od dwóch do siedmiu lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Wnioskodawcy mogli ubiegać się o finansowanie projektów obejmujących badania podstawowe, trwających 12 miesięcy, 24 miesiące lub 36 miesięcy.

²⁹ Daina - międzynarodowy konkurs dwustronny na polsko-litewskie projekty badawcze organizowany przez NCN wspólnie z agencją Research Council of Lithuania (RCL), zgodnie z procedurą oceny równoległej. Oznacza to, że obie agencje przeprowadzą równoległą ocenę formalną i merytoryczną wniosków, a finansowanie otrzymują tylko te projekty, które uzyskają rekomendację NCN i RCL. Konkurs był skierowany do polskich zespołów badawczych, które wspólnie z zespołem litewskim wystąpiły o finansowanie projektu badawczego. W konkursie otrzymano środki na wynagrodzenie dla zespołu badawczego, stypendia dla studentów lub doktorantów, zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej oraz pokryć inne koszty związane z wydatkami niezbędnymi do realizacji polskiej części projektu badawczego.

- w 2018 r. łącznie 59 wniosków, w tym 55 zadań dotyczyło badań kontynuowanych, zaś cztery stanowiły nowe wnioski. W przypadku 10 wniosków nie przyznano dodatkowych środków finansowych na rok 2018, lecz przyjęto je do realizacji z wykorzystaniem środków finansowych z 2017 r.
- w 2019 r. łącznie 72 wnioski, 59 wniosków dotyczyło zadań kontynuowanych z lat wcześniejszych, zaś 13 zadań nowych. W 2019 zakończono realizację 37 zadań, z czego dziewięciu stanowiły zadania nowe.
- w 2020 r. łącznie 78 wniosków (z czego jeden anulowano na podstawie rekomendacji Rady Instytutu), 38 wniosków dotyczyło zadań kontynuowanych z lat poprzednich, 40 zadań nowych.

(akta kontroli str. 557-558, 567, 574-595, 609-610)

W latach 2018-2020 (III kwartał) Uczelnia realizowała projekty badawcze finansowane ze środków pochodzących spoza budżetu państwa. W 2018 r. Akademia przystąpiła do realizacji projektu o charakterze dydaktycznym z Europejskiego Funduszu Społecznego, uwzględniającego redystrybucję środków finansowych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju³⁰.

W 2019 r. zawarto:

- umowy na realizację czterech projektów o charakterze dydaktycznym ze środków budżetowych UE (w tym trzech związanych z rozwijaniem mobilności międzynarodowej studentów i kadry dydaktycznej oraz jednego z działalnością dydaktyczną dla dzieci w wieku przedszkolnym z subregionu ślupskiego);³¹
- umowę na realizację jednego projektu zawierającego element doskonalenia technik dydaktycznych oraz uwzględniającego element opracowania rozwiązań praktycznych w procesie kształcenia;³²
- dwie umowy na realizację projektów o charakterze praktycznym na stworzenie narzędzi pozwalających na digitalizację i udostępnianie zasobów naukowych w formie cyfrowej.³³

W 2020 r. (do 30.09) przystąpiono do realizacji siedmiu projektów finansowanych ze środków budżetowych UE, z czego dwa projekty miały charakter praktyczny³⁴, a pięć charakter dydaktyczny.³⁵ Projekty dydaktyczne dotyczyły rozwijania międzynarodowej mobilności studentów i nauczycieli akademickich oraz uczniów objętych obowiązkiem szkolnym i nauczycieli szkół różnych szczebli. Jeden

³⁰ Projekt „Akademia Pomorska 5 plus – rozwój dla jakości” (całkowita wartość projektu 2 418,7 tys. zł).

³¹ Projekty: „Mobilność edukacyjna w sektorze szkolnictwa wyższego między krajami programu, Erasmus+ KA-103” (całkowita wartość projektu 82 750 EUR); „Mobilność edukacyjna w sektorze szkolnictwa wyższego z krajami partnerskimi, Erasmus+ KA-107” (całkowita wartość projektu 26 575 EUR); „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3.” (całkowita wartość projektu 113,2 tys. zł); „Akademia Przedszkolaka” (całkowita wartość projektu 1 005,4 tys. zł, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 182,6 tys. zł).

³² Projekt „Zintegrowany program Uczelni – jakość dla rozwoju” (całkowita wartość projektu 4 442,7 tys. zł).

³³ Projekty: „Zintegrowane wirtualne Herbarium Pomorza Herbarium Pomeranicum – digitalizacja i udostępnienie zbiorów herbariów jednostek akademickich Pomorza poprzez ich połączenie i udostępnienie cyfrowe” (całkowita wartość projektu 25 065,9 tys. zł, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 8 653,9 tys. zł); „Elektroniczne Centrum Udostępniania Danych Oceanograficznych eCUDO.pl” (całkowita wartość projektu 15 261,5 tys. zł, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 797,2 tys. zł);

³⁴ Projekty: „Integracja i mobilizacja danych o różnorodności biologicznej Eukaryota w zasobach polskich instytucji naukowych” (całkowita wartość projektu 18 763,9 tys. zł, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 298,5 tys. zł); „Inkubator Innowacyjności 4.0” (całkowita wartość projektu 2 111,1 tys. zł, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 710,5 tys. zł);

³⁵ Projekty: „Mobilność edukacyjna w sektorze szkolnictwa wyższego między krajami programu, Erasmus+ KA-103” (całkowita wartość projektu 85 390 EUR); „Mobilność edukacyjna w sektorze szkolnictwa wyższego z krajami partnerskimi, Erasmus+ KA-107” (całkowita wartość projektu 42 305 EUR); „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3.” (całkowita wartość projektu 102,1 tys. zł); „Mobilność w szkolnictwie wyższym. Program Edukacja.” (całkowita wartość projektu 20 000 EUR); „International Teachers for Tomorrow's School – System Change as an Opportunity for Intercultural School Development and Mutual Learning.” (całkowita wartość projektu 405 725 EUR, środki finansowe do wykorzystania przez Akademię 26 525 EUR).

z projektów o charakterze praktycznym zawierał moduł związany z potrzebą opracowania prototypowych rozwiązań we współpracy z sektorem przedsiębiorstw ukierunkowanych na intensyfikację transferu wiedzy do gospodarki.

W Uczelni w latach 2018-2020 (III kwartał) zakończono realizację pięciu projektów o charakterze dydaktycznym, rozwijających międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich.³⁶

(akta kontroli str. 559-563, 568-571, 611-615)

Rektor wyjaśnił, że Akademia efektywnie pozyskiwała znaczne środki (kilkuset tysięcy i milionowe projekty w kontekście wielkości budżetu uczelni były znacznymi przedsięwzięciami), m.in. unijne w ramach projektów dydaktycznych, ale i badawczych, w tym o charakterze krajowym i międzynarodowym. W IV kwartale 2020 roku planowane było zakończenie dwóch projektów o charakterze dydaktyczno-praktycznym, których umowy podpisano w 2016 r. i 2017 r.³⁷

(akta kontroli str. 615-617)

1.6. W Statucie Akademii nie określono terminów na uzyskanie przez pracowników badawczo-dydaktycznych stopnia doktora habilitowanego oraz konsekwencji nieuzyskania tego stopnia naukowego we wskazanym terminie.

(akta kontroli str. 7-121, 564)

W *Regulaminie oceny nauczycieli zatrudnionych w Akademii*³⁸ wskazano zasady oceny efektów pracy nauczycieli akademickich w zależności od zajmowanego stanowiska. W ww. regulaminie nie określono terminów na uzyskanie przez pracowników badawczo-rozwojowych stopnia doktora habilitowanego oraz konsekwencje nieuzyskania tego stopnia naukowego we wskazanym terminie.

(akta kontroli str. 564)

³⁶ Projekty: „Mobilność edukacyjna w sektorze szkolnictwa wyższego między krajami programu. Erasmus+”; „Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Edycja 2”; „Lince” (Założenia priorytetowe projektu zakładają osiągnięcie odpowiednich i wysokiej jakości umiejętności i kompetencji: wspieranie osób w nabywaniu i rozwijaniu kluczowych kompetencji - w tym umiejętności podstawowych, przekrojowych i miękkich, przedsiębiorczości, umiejętności językowych i cyfrowych - w celu wspierania zatrudnienia, rozwoju społeczno-edukacyjnego i zawodowego. Cele projektu były skierowane na: 1. Pomaganie studentom w rozwijaniu praktycznych umiejętności za pomocą metody uczenia się w ramach projektu, w którym będą ćwiczyć swoje kompetencje poprzez opracowywanie prawdziwego projektu w kontekście lokalnym/regionalnym. 2. Opracowywanie projektów w instytucjach społeczeństwa obywatelskiego, których zamiarem będzie zdobycie wystarczającej jakości, aby stać się produktami samowystarczalnymi i zapewnić studentom możliwość podjęcia działalności gospodarczej Partnerzy projektu: Włochy, Polska i Hiszpania.); „Iltarg” (Projekt dotyczył różnych aspektów kształcenia nauczycieli języka angielskiego. Koordynatorem przedsięwzięcia był Uniwersytet Gazi w Ankarze, zaś partnerami Uniwersytet Bogazici w Istambule, Uniwersytet w Evorze i Akademia Pomorska w Słupsku. Do głównych celów projektu należało nawiązanie międzynarodowej i międzyuczelnianej współpracy badawczej w zakresie kształcenia nauczycieli języka angielskiego, ewaluacja programów nauczania na kierunkach nauczycielskich oraz badanie wpływu języka angielskiego jako języka globalnego na kształcenie przyszłych nauczycieli. Zwieńczeniem projektu będzie publikacja artykułów naukowych, opracowanie poradnika projektowego oraz zredagowanie wspólnej monografii na temat kształcenia nauczycieli języka obcego w krajach partnerskich.); „Homo'poly” (Głównym celem projektu jest wypracowanie instrumentów pozwalających budować zrozumienie i akceptację szeroko rozumianej różnorodności społecznej występującej w szkole z naciskiem na zagadnienia dotyczące tożsamości płciowej i różnic seksualnych. Projekt Homo'poly nastawiony był na edukacyjno-wychowawczy obszar wsparcia udzielanego uczniom i nauczycielom szkół gimnazjalnych, średnich i wyższych. W projekcie tym partnerzy realizują zadania w obszarach pedagogiki, socjologii i psychologii w swoich placówkach oświatowych, a dwa razy w roku odbywają się spotkania w jednym z państw biorących udział w projekcie. W projekcie brały udział: Polska, Holandia, Belgia, Niemcy, Węgry, Hiszpania, Turcja, Wielka Brytania.)

³⁷ Odpowiednio projekty: „Nowa infrastruktura i wyposażenie pracowni warsztatowych dla potrzeb kierunków o profilu praktycznym w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym i Akademii Pomorskiej w Słupsku” i „Poprawa jakości kształcenia praktycznego na kierunku pielęgniarstwo poprzez wdrożenie programu rozwojowego oraz utworzenie Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej w Akademii Pomorskiej w Słupsku.”

³⁸ Regulamin przyjęty uchwałą Senatu Akademii nr R.000.65.19 z 30 października 2019 r., uprzednio obowiązywał regulamin przyjęty uchwałą R.000.20.18 z 28 marca 2018 r.

Rektor wyjaśnił, że (...) wprowadzie Statut Akademii Pomorskiej w Słupsku wprowadzony uchwałą Senatu nr R.000.39.19 z dnia 29 maja 2019 r. nie określa wprost terminu uzyskania przez pracowników badawczo-dydaktycznych stopnia doktora habilitowanego, co jest zgodne z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ale wdrożono inny sposób motywowania pracowników do uzyskiwania stopnia naukowego doktora habilitowanego. (...)

(akta kontroli str. 617-618)

1.7. Uczelnia w latach 2018-2020 nie utworzyła spółek celowych.

(akta kontroli str. 564)

W Strategii sprecyzowano cel strategiczny - Rozwój Współpracy z Otoczeniem (cel 4.), w którym cel operacyjny 4.3. dotyczył komercjalizacji badań. W ramach szczegółowych działań przewidzianych do realizacji uwzględniono: aktualizację oferty badawczo-szkoleniowej Uczelni³⁹ (działanie 4.3.1.); zaktualizowanie procedury komercjalizacji badań (4.3.2.); realizację działań w zakresie komercjalizacji badań (4.3.3.); przeprowadzenie analizy potrzeb uruchomienia Akademickiego Centrum Przedsiębiorczości (4.3.4).

(akta kontroli str. 189-190)

Rektor wyjaśnił, że (...) w ramach współpracy Akademii z otoczeniem zewnętrznym od lat przy Uczelni funkcjonowała Rada Gospodarcza jako ciało doradcze, ponadto realizowano usługi badawczo-szkoleniowe na potrzeby firm i instytucji. Mimo aktywnych relacji uczelnia-gospodarka w latach 2018-2019 w Akademii nie utworzono spółek celowych. Akademia podtrzymywała dotychczasowe oraz budowała nowe pozytywne relacje z sektorem gospodarczym otoczenia akademickiego. Efektem tych skutecznych działań było w 2020 r. uzyskanie wsparcia finansowego w projekcie "Inkubator Innowacyjności 4.0". Celem realizowanego projektu, który uzyskano w konsorcjum z Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy, jest wspieranie aktywnej działalności w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz inicjujących współpracę środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym. Jednym z zakładanych wskaźników realizacji projektu jest utworzenie w AP w Słupsku spółki celowej, której priorytetowym zakresem działalności jest:

- monitorowanie i analiza wyników badań naukowych lub prac rozwojowych pod względem ich użyteczności praktycznej,*
- dokonywanie analiz potrzeb rynku służące wyborowi tematów badań naukowych lub prac rozwojowych oraz badanie stanu techniki przed rozpoczęciem badań lub prac,*
- prowadzenie bazy danych o realizowanych projektach badawczych, osiągniętych rezultatach i możliwości ich zastosowania w praktyce,*
- analizy możliwości uzyskania ochrony patentowej oraz możliwości komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych przed ich opublikowaniem. (...)*

(akta kontroli str. 618-619)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

³⁹ Wdrożenie realizacji różnych form szkoleniowych, w tym szkół letnich.

2. Działalność dydaktyczna uczelni i oferta kształcenia

2.1. W Strategii określono cel strategiczny (cel 2.) – Wysoki poziom kształcenia. W ramach ww. celu wskazano cele operacyjne: wdrażanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (cel operacyjny 2.1); doskonalenie i ewaluacja programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy (2.2.); podnoszenie kompetencji dydaktycznych wykładowców (2.3.); umiędzynarodowienie procesu kształcenia (2.4). W ramach celów operacyjnych wskazane zostały zadania szczegółowe (działania), jednostki odpowiedzialne i terminy wykonania planowanych działań wraz z zakładanymi efektami.⁴⁰

(akta kontroli str. 181-184, 220-225, 296)

W związku z realizacją ww. celów operacyjnych m.in.:

- wykonano aktualizację Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia;
- realizowano projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój wspierające zintegrowany rozwój Uczelni oraz ofertę kształcenia i podniesienia standardów edukacyjnych⁴¹, tj. otworzono nowe kierunki studiów oraz modyfikowano programy studiów;
- utworzono Akademickie Biuro Karier, zrealizowano szkolenia specjalistyczne i językowe dla kadry w celu podniesienia ich kompetencji praktycznych;
- w 2018 r. ukończono projekt, finansowany z budżetu UE pn. *Rozwój systemu kształcenia o profilu praktycznym w ramach Słupskiego Ośrodka Akademickiego (SOA)*, w ramach którego zmodyfikowano 14 specjalności na sześciu kierunkach;
- zrealizowano staże dla kadry akademickiej w firmach regionu i we współpracy z Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz Słupską Izbą Przemysłowo-Handlową;
- utworzono 19 interdyscyplinarnych pracowni w celu nabywania umiejętności praktycznych i zgodnych z potrzebami gospodarki.

(akta kontroli str. 220-225, 296-297)

Rektor wyjaśnił: (...) Stosownie do zapisów Strategii w Uczelni wdrażane są informatyczne systemy zarządzania dydaktyką i bazą lokalową (systemy informatyczne pn. *Roza*, *Pensum*), intensywnie rozwinięta została wymiana międzynarodowa w zakresie nowych form współpracy – nie tylko w zakresie umów w ramach programu Erasmus Plus, ale także umów bilateralnych w zakresie wymian semestralnych i przede wszystkim – kształcenia na podstawie umów o wzajemnym wsparciu w procesie kształcenia z uczelniami partnerskimi z Ukrainy, Białorusi i Kazachstanu (m.in. kierunki: filologia, pedagogika, fizyka techniczna, informatyka, biologia, ochrona środowiska, edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej); średnio ok. 250 studentów zagranicznych korzysta corocznie z oferty Akademii. (...)

(akta kontroli str. 621)

2.2. Uczelnia kształciła w roku akademickim⁴²:

- 2018/2019 w ramach studiów stacjonarnych 2 129 studentów⁴³ i 993 w ramach niestacjonarnych⁴⁴;

⁴⁰ Określone zostały karty strategiczne dla celów operacyjnych, które zawierały dane: nazwę i numer działania, jednostkę odpowiedzialną za działanie, termin realizacji oraz wskaźnik/rezultat/źródło finansowania.

⁴¹ Programy: (POWER 1) Akademia Pomorska 5plus – rozwój dla jakości! Program operacyjny: POWER Oś priorytetowa: III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Działanie: 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych; (POWER 2) w ramach konkursu nr POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/18, na Zintegrowane Programy Uczelni w ramach Ścieżki I, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

⁴² Od roku akademickiego 2018/2019 sprawozdania dotyczące liczby studentów raportowane były do systemu POL-on wg stanu na 31 grudnia danego roku. Dane dla roku akademickiego 2020/2021 wykazano wg. stanu na 12.11.2020 r.

- 2019/2020 w ramach studiów stacjonarnych 2 091 studentów⁴⁵ i 927 w ramach niestacjonarnych⁴⁶;
- 2020/2021 w ramach studiów stacjonarnych 2 414 studentów⁴⁷ i 1 105 w ramach niestacjonarnych⁴⁸.

(akta kontroli str. 297-299, 621-623)

2.3. Liczba kierunków studiów prowadzonych w Uczelni w poszczególnych latach akademickich przedstawiała się następująco:

- 2017/2018 w ramach studiów I stopnia: profil praktyczny – 16 kierunków, profil ogólnoakademicki – 11; w ramach studiów II stopnia: profil praktyczny – trzy kierunki, siedem kierunków na profilu ogólnoakademickim;
- 2018/2019 w ramach studiów I stopnia: profil praktyczny – 16 kierunków, profil ogólnoakademicki – dziewięć; w ramach studiów II stopnia: profil praktyczny – cztery kierunki, siedem kierunków ogólnoakademickich; w ramach jednolitych studiów magisterskich – jeden kierunek praktyczny;
- 2019/2020 w ramach studiów I stopnia: profil praktyczny – 19 kierunków, profil ogólnoakademicki – osiem kierunków; w ramach studiów II stopnia: profil praktyczny – pięć kierunków, sześć kierunków na profilu ogólnoakademickim; w ramach jednolitych studiów magisterskich – dwa kierunki praktyczne i jeden ogólnoakademicki;
- 2020/2021 w ramach studiów I stopnia: profil praktyczny – 18 kierunków, profil ogólnoakademicki – siedem kierunków; w ramach studiów II stopnia: profil praktyczny – pięć kierunków, sześć kierunków na profilu ogólnoakademickim; w ramach jednolitych studiów magisterskich – dwa kierunki praktyczne i jeden ogólnoakademicki.

(akta kontroli str. 299, 309-310)

Rektor wyjaśnił, że (...) zmiany liczby kierunków studiów wynikały m.in. z przyczyn uzyskiwania zgody na uruchomienie nowego kierunku na podstawie wniosku kierowanego do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz z powodu wygaszenia kształcenia na kierunku o profilu ogólnoakademickim w związku z uzyskaniem pozwolenia na uruchomienie kierunku o profilu praktycznym. (...)

(akta kontroli str. 623)

2.4. W okresie objętym kontrolą zostały utworzone nowe kierunki studiów, tj. w roku akademickim:

- 2018/2019 fizjoterapia (jednolite studia magisterskie⁴⁹);

⁴³ W ramach studiów stacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 1 457 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 97, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 43, studia drugiego stopnia (2,0) – 532. Uczelnia kształciła 367 studentów cudzoziemców i 1 762 polskich.

⁴⁴ W ramach studiów niestacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 613 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 33, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 0, studia drugiego stopnia (2,0) – 347. Uczelnia kształciła pięć studentów cudzoziemców i 988 polskich.

⁴⁵ W ramach studiów stacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 1 404 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 138, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 119, studia drugiego stopnia (2,0) – 430. Uczelnia kształciła 460 studentów cudzoziemców i 1 631 polskich.

⁴⁶ W ramach studiów niestacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 576 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 18, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 43, studia drugiego stopnia (2,0) – 290. Uczelnia kształciła 12 studentów cudzoziemców i 927 polskich.

⁴⁷ W ramach studiów stacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 1 550 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 173, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 192, studia drugiego stopnia (2,0) – 499. Uczelnia kształciła 475 studentów cudzoziemców i 1 839 polskich.

⁴⁸ W ramach studiów niestacjonarnych: pierwszego stopnia (3,0) – 652 studentów, pierwszego stopnia (3,5) – 35, jednolitych studiów magisterskich (5,0) – 109, studia drugiego stopnia (2,0) – 312. Uczelnia kształciła 16 studentów cudzoziemców i 1 089 polskich.

⁴⁹ Dalej: jsn.

- 2019/2020 administracja (studia II stopnia); inżynieria cyberprzestrzeni, dietetyka, logistyka (studia I stopnia); pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, prawo (jsm);
- 2020/2021 zarządzanie (studia II stopnia); pedagogika o profilu praktycznym (studia I stopnia).

(akta kontroli str. 300, 309-310, 623-624)

Akademia każdorazowo występowała do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o zgodę na utworzenie nowego kierunku studiów. Uczelnia, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów⁵⁰ przedstawiła m.in. koncepcję kształcenia i określiła potrzeby społeczno-gospodarcze dotyczące utworzenia studiów oraz zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami, a także wskazywała uzasadnienia utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Uczelnia na etapie sporządzania wniosków dotyczących zgody na utworzenie nowego kierunku studiów, nawiązywała współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dającą możliwość potencjalnym studentom na odbycie praktyk zawodowych.

(akta kontroli str. 300, 311-336)

2.5. Łączna liczba osób zatrudnionych po raz pierwszy⁵¹ w grupie pracowników dydaktycznych w roku akademickim: 2019/2020 wynosiła 21 (w tym jedna osoba przeszła ze stanowiska badawczo – dydaktycznego), a w 2020/2021 - 12.

W Akademii zatrudnianie osób na stanowiskach dydaktycznych i badawczo – dydaktycznych było realizowane na zasadach konkursowych.⁵²

(akta kontroli str. 300, 337-350)

2.6. W roku akademickim 2019/2020 na 338 nauczycieli akademickich⁵³ prowadzących zajęcia, 278 (82,2%) realizowało zajęcia w godzinach ponadwymiarowych, w tym 177 nauczycieli akademickich w grupie badawczo – dydaktycznej oraz 101 w grupie dydaktycznej.

W roku akademickim 2020/2021 na 349 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, 286 (81,9%) realizowało zajęcia w godzinach ponadwymiarowych, w tym 190 nauczycieli akademickich w grupie badawczo-dydaktycznej oraz 96 w grupie dydaktycznej.

(akta kontroli str. 301, 625)

Na wzrost liczby godzin dydaktycznych przeznaczonych do realizacji w skali Uczelni, a tym samym wzrost obciążenia nauczycieli akademickich, wpłynęły m.in. czynniki:

- w roku 2019/2020 rozpoczęto kształcenie na sześciu nowych kierunkach studiów⁵⁴,
- zmiany dokonane w programach studiów realizowanych od roku akademickiego 2019/2020, które dotyczyły m.in. zwiększenia liczby godzin zajęć, przeznaczonych na realizację programów studiów,

⁵⁰ Dz.U. poz. 1861 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie studiów.

⁵¹ Po raz pierwszy oznacza, że nie wliczono osób, dla których zatrudnienie stanowiło kolejną umowę/przedłużenie w grupie stanowisk dydaktycznych.

⁵² Zgodnie z procedurami określonymi zarządzeniem nr R.021.127.19 Rektora Akademii z dnia 2.12.2019 r. w sprawie wprowadzenia trybu i warunków postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczyciela akademickiego w Akademii oraz zarządzeniem nr R.021.132.19 Rektora Akademii z dnia 9.12.2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury obiegu dokumentacji dotyczącej zatrudnienia nauczyciela akademickiego na umowę o pracę (w drodze konkursu/bez konkursu).

⁵³ Osoby czynne, tzn. osoby które nie przebywały na urloпах macierzyńskich, wychowawczych, dla poratowania zdrowia oraz naukowych.

⁵⁴ Tj.: administracja (studia II stopnia); inżynieria cyberprzestrzeni, dietetyka, logistyka (studia I stopnia); pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, prawo (jsm).

- w roku 2020/2021 wystąpił znaczący wzrost liczby kandydatów na studia, co wpłynęło na wzrost liczby grup i liczby godzin dydaktycznych.

(akta kontroli str. 301)

Dodatkowo w złożonych wyjaśnieniach Rektor wskazał na następujące przyczyny prowadzenia zajęć w godzinach ponadwymiarowych: (...)

- w związku z wybuchem pandemii, zarówno w ubiegłym jak i bieżącym roku akademickim, aby realizować zajęcia w reżimie sanitarnym uczelnia zmuszona była zmniejszyć liczebność grup studenckich, co skutkowało wzrostem ich liczby i generowało kolejne godziny do realizacji dla nauczycieli akademickich. Ponieważ znacząca większość prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów jest o profilu praktycznym uczelnia jest zobowiązana zapewnić realizację zajęć praktycznych w siedzibie uczelni. Np. na kierunkach medycznych (pielęgniarstwo, ratownictwo, fizjoterapia) jedynie 20% zajęć praktycznych może być realizowana zdalnie, pozostałe zajęcia praktyczne należy zrealizować w pracowniach na terenie uczelni z zachowaniem reżimu sanitarnego. Powoduje to konieczność organizacji zajęć często w grupach 4 – 5 osobowych.
- od kilku lat znacząco rozwija się kształcenie w ramach współpracy międzynarodowej. Znaczna część przyjazdów studenckich dotyczy wymiany na jeden semestr. Nie ma jeszcze utrwalonej tendencji przyjazdów studentów na konkretne kierunki. Corocznie to zainteresowanie się zmienia. To powoduje, że istnieje konieczność zaplanowania dodatkowych grup zajęć na różnych (zmieniających się co semestr) kierunkach studiów.
- z uwagi na niż demograficzny i w początkowej jego fazie znaczne obniżenie liczby kandydatów na studia (w chwili obecnej sytuacja się co prawda ustabilizowała, ale jeszcze nabór kandydatów na studia nie jest dla uczelni do końca satysfakcjonujący) Uczelnia prowadzi od kilku lat ostrożną politykę zatrudnienia. Jeżeli sytuacja w pełni się ustabilizuje i obserwować będziemy tendencję wzrostową, przełoży się to również na zwiększenie liczby zatrudnianych nauczycieli.
- od kilku lat obserwuje się również znacznie mniejsze zainteresowania młodzieży studiami humanistycznymi, głównie dotyczy to kierunku historia czy filologia polska, co przekłada się również na zmniejszenie zapotrzebowania na nauczycieli na powyższych dyscyplinach. (...)

(akta kontroli str. 625-626)

2.7. W roku akademickim:

- 2019/2020 95 nauczycieli z grupy badawczo – dydaktycznej prowadziło zajęcia ponadwymiarowe w liczbie godzin przewyższającej ¼ pensum;
- 2020/2021 116 nauczycieli z grupy badawczo – dydaktycznej prowadziło zajęcia ponadwymiarowe w liczbie godzin przewyższającej ¼ pensum.

W Akademii nie wystąpiły przypadki obciążenia nauczycieli akademickich godzinami ponadwymiarowymi powyżej normy określonej przepisem art. 127 ust. 7 ustawy o szkolnictwie wyższym.

(akta kontroli str. 302, 626)

Szczegółowym badaniem objęto akta sprawy czterech osób (po dwie z każdego roku akademickiego) z największymi obciążeniami w stosunku do pensum. Nie wystąpiły w ich przypadku obciążenia godzinami ponadwymiarowymi powyżej normy określonej przepisem art. 127 ust. 7 ustawy o szkolnictwie wyższym. Osobami z największymi obciążeniami w stosunku do pensum byli nauczyciele akademicki, którzy jako jedyni mogli prowadzić zajęcia ze wskazanego zakresu studiów oraz

posiadali specjalistyczne umiejętności wymagane programem studiów.⁵⁵ Osoby te wyraziły stosowne zgody na realizację zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych.

(akta kontroli str. 302-303)

2.8. Liczba osób z zewnątrz prowadzących zajęcia dydaktyczne na podstawie umowy zlecenia na studiach pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich wynosiła w roku akademickim: 2019/2020 – 150, a w roku 2020/2021 – 100. Liczba godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na studiach pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich na podstawie umów zleceń wynosiła 14 533 w roku 2019/2020, a 12 740 godzin w roku 2020/2021.

(akta kontroli str. 303, 628)

Rektor wyjaśnił: (...) Liczba osób prowadzących zajęcia na umowę zlecenie w Akademii wynikała z faktu, że większość kierunków (szczególnie tych cieszących się największym zainteresowaniem kandydatów na studia) są to kierunki o profilu praktycznym. Zgodnie z zapisami ustawy UPSWiN (art. 64 ust. 2) na kierunkach takich ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Zajęcia praktyczne są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Kompetencje do prowadzenia tego typu zajęć posiadają przede wszystkim specjaliści, pracujący w różnego rodzaju instytucjach związanych z prowadzonymi kierunkami studiów. Szczególnie należy wskazać dużą grupę pracowników instytucji służby zdrowia (zajęcia na kierunkach: ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, fizjoterapia, dietetyka, kosmetologia) i pracowników różnego rodzaju służb mundurowych (bezpieczeństwo narodowe). (...)

(akta kontroli str. 628)

2.9. Szczegółowe badanie trzech programów studiów z trzech różnych dziedzin nauki, tj. fizyka techniczna⁵⁶, kosmetologia⁵⁷, bezpieczeństwo narodowe⁵⁸ wykazało, że wszystkie objęte badaniem kontrolnym programy podlegały ocenie i doskonaleniu.

(akta kontroli str. 303-307)

Programy studiów podlegały systematycznej ocenie i doskonaleniu zgodnie z przepisem § 7 rozporządzenia w sprawie studiów. W programach studiów uwzględniono wnioski z analizy zgodności efektów uczenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z monitoringu losów absolwentów. W każdym z badanych programów studiów zamieszczane były szczegółowe informacje na temat przeprowadzonych analiz. Ocena i doskonalenie programów studiów należała do kompetencji Instytutów oraz instytutowych komisji ds. jakości kształcenia, funkcjonujących w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii.⁵⁹ Wszelkie zmiany w programach podlegały weryfikacji

⁵⁵ M.in. byli to specjaliści, którzy jako jedyni ukończyli certyfikowane kursy wg standardów Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych w zakresie Systemów Informacji Przestrzennej (ECDL GIS).

⁵⁶ Studia pierwszego stopnia, inżynierskie o profilu praktycznym, dziedzina nauk ścisłych i technicznych.

⁵⁷ Studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

⁵⁸ Studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, dziedzina nauk społecznych.

⁵⁹ Uchwały Senatu Akademii nr: R.000.62.16 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Akademii oraz regulaminów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia; R.000.3.19 z 23 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia procedury przejściowej zatwierdzania programów studiów w roku akademickim 2018/2019; R.000.63.19 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Zasad organizacji i funkcjonowania Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia.

przez Biuro ds. Kształcenia i Senacką Komisję Dydaktyki oraz zatwierdzeniu przez Senat Akademii.⁶⁰

(akta kontroli str. 304-307, 351-464)

2.10. W Akademii wdrożono sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia. Został on opracowany na poziomie ogólnouczelnianym (ogólne wytyczne i procedury) oraz na poziomie instytutów i katedr w powiązaniu ze specyfiką prowadzonych przez nie kierunków studiów.

(akta kontroli str. 307)

Na poziomie ogólnouczelnianym zasady oceny osiąganych efektów uczenia się określono w *Regulaminie Studiów Akademii*.⁶¹ Przyjęto również *wytyczne do opracowania procedur weryfikowania efektów uczenia się i ich dokumentowania na poziomie Instytutów/Katedr*⁶² oraz *zasady dokumentowania przebiegu studiów i wprowadzania ocen wraz z udostępnieniem tych informacji przez indywidualne konto studenta*.⁶³ W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w Uczelni przyjęto szczególne *zasady składania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminu dyplomowego*.⁶⁴

(akta kontroli str. 307-308, 465-498)

Na poziomie instytutów/katedr określone zostały systemy oceny i weryfikacji efektów uczenia się oraz dokumentowania prac, w tym m.in. ramowy system oceny studentów, regulamin i zasady dyplomowania oraz zasady przebiegu egzaminu dyplomowanego, zasady dokumentowania osiągnięć studentów, prac okresowych, końcowych (tzw. teczka przedmiotu), wyników zaliczeń i egzaminów oraz szczegółowy opis weryfikacji efektów uczenia się w kartach przedmiotów (sylabusach). W sylabusach określono m.in.: szczegółowe efekty uczenia się dla danego przedmiotu; ogólne zasady zaliczenia przedmiotu (formę zaliczenia, ogólne kryteria zaliczenia); zasady zaliczenia zajęć teoretycznych i praktycznych (w tym: forma oceny, szczegółowe kryteria oceny, sposób wyliczenia oceny).

(akta kontroli str. 308, 499-552)

Badanie dokumentacji z przeprowadzonych egzaminów dla kierunku studiów Biologia w roku akademickim 2019/2020 potwierdziło rzetelną weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, zgodnie z przyjętymi zasadami w Akademii.

(akta kontroli str. 527-544)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

⁶⁰ Zarządzenia Rektora Akademii nr: R.021.06.19 z dnia 14 stycznia 2019 r. w sprawie konstruowania dokumentacji programów studiów zgodnie z Polską Ramą kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego w Akademii (uprzednio obowiązywało zarządzenie nr R.021.103.16 z dnia 15 grudnia 2016 r.); R.021.140.19 z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury dotyczącej ustalania programów studiów / wprowadzania zmian w programie studiów w Akademii.

⁶¹ Tekst jednolity wprowadzony uchwałą Senatu Akademii nr R.000.34.20 z dnia 29 kwietnia 2020 r.

⁶² Uchwała Nr R/0004/33/13 Senatu Akademii z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia wytycznych do opracowania procedur weryfikowania efektów kształcenia w programie studiów w Akademii, zmieniona uchwałami Senatu Akademii nr: R.000.67.15 z dnia 25 listopada 2015 r. i R.000.10.16 z 24 lutego 2016 r.

⁶³ Zarządzenie Rektora Akademii nr R.021.107.16 z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku dokumentowania przez nauczycieli akademickich przebiegu studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych w elektronicznym systemie obsługi studentów i słuchaczy „Wirtualny Dziekanat”.

⁶⁴ Zarządzenie nr R.021.64.20 Rektora Akademii z dnia 4 maja 2020 r. w sprawie szczególnego trybu składania prac dyplomowych z wykorzystaniem technologii informatycznych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, zmienione zarządzeniem nr R.021.103.20 z dnia 10 lipca 2020 r.

3. Wydatkowanie środków publicznych

3.1. Zgodnie z §101 ust.1⁶⁵ oraz § 126 ust. 12 Statutu AP⁶⁶, Uczelnia prowadziła samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, zatwierdzonego przez Senat, a od 1 października 2019 r. przyjmowanego przez Rektora po zaopiniowaniu przez Radę Uczelni w terminie 30 dni od daty przekazania. W okresie objętym kontrolą, każdego roku, do czasu otrzymania informacji o wysokości dotacji bądź subwencji sporządzane było przewidywanie budżetowe⁶⁷. Plan rzeczowo-finansowy na 2018 r. wraz ze zmianami⁶⁸ oraz plan rzeczowo – finansowy na 2019 r.⁶⁹ przyjmowany był każdorazowo uchwałami Senatu. Zmiany do planu rzeczowo-finansowego na 2019 r.⁷⁰ oraz plan rzeczowo-finansowy na 2020 r.⁷¹ były opiniowane przez Radę Uczelni.

(akta kontroli str. 7-121, 656-662, 681-698, 788-808)

Akademia nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących sporządzania planów rzeczowo-finansowych. Rektor wyjaśnił, że (...) *Uczelnia - sporządzając plan rzeczowo-finansowy stosowała się do obowiązujących szkolnictwo wyższe ustaw oraz objaśnień, dlatego w latach 2018-2020 w Akademii nie funkcjonowały wewnętrzne zasady w zakresie sporządzania planów rzeczowo-finansowych (nie ma takich wytycznych).* (...)

(akta kontroli str. 1015-1018)

3.2. Wielkość przychodów Akademii w 2018 r., 2019 r. i III kwartałach 2020 r. z działalności operacyjnej wyniosła odpowiednio 50 123,4 tys. zł, 66 596,3 tys. zł i 46 606,3 tys. zł, przy czym przychody z podstawowej działalności operacyjnej wyniosły 48 397,4 tys. zł (95,6%), 62 711,8 tys. zł (94,2%) i 43 887,7 tys. zł (94,2%), a pozostałe przychody wyniosły 1 726 tys. zł (3,4%), 3 884,5 tys. zł (5,8%) i 2 718,6 tys. zł (5,8%). W 2018 r. przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa⁷² wyniosły 38 534,4 tys. zł. W 2019 r. Akademia uzyskała przychody z subwencji na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego w wysokości 49 389,6 tys. zł, a za III kwartał 2020 r. w wysokości 35 696,1 tys. zł.

Z tytułu opłat za świadczone usługi edukacyjne Akademia uzyskała przychody odpowiednio w latach 4 571,2 tys. zł (9,4%), 4 518,4 tys. zł (7,2%) i 2 995,1 tys. zł (6,8%).

(akta kontroli str. 740-747, 809-816, 875)

⁶⁵ Statut AP uchwalony 8 marca 2006 r., utracił moc 30 września 2019 r. z wyjątkiem przepisów art. 100a ust. 2-3, 6-8; art. 100b, art. 100c, art. 100e, art. 100f, art. 100g, art. 100h, art. 100i, które tracą moc z dniem 31 grudnia 2023 r.

⁶⁶ Uchwała nr R.000.39.19 Senatu AP w Słupsku z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zatwierdzenia Statutu AP w Słupsku, wszedł w życie od 1 października 2019 r.

⁶⁷ Uchwała nr R.000.79.17 Senatu AP w Słupsku z dnia 23 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia przewidywania budżetowego na 2018 r., uchwała nr R.000.64.18 Senatu AP w Słupsku z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przewidywania budżetowego na 2019 r., uchwała nr R.002.06.19 Rady Uczelni AP w Słupsku z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie przewidywania budżetowego na rok 2020.

⁶⁸ Uchwała nr R.000.37.18 z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia planu rzeczowo – finansowego na 2018 r., uchwała nr R.000.63.18 z dnia 19.12.2018 r. w sprawie zmian do planu rzeczowo-finansowego na 2018 r., uchwała nr R.000.31.19 z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian do planu rzeczowo-finansowego na 2018 r.

⁶⁹ Uchwała nr R.000.38.19 Senatu z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie planu rzeczowo-finansowego na 2019 rok.

⁷⁰ Uchwała nr R.002.02.20 Rady Uczelni z dnia 17 stycznia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia korekty planu rzeczowo-finansowego w związku ze zwiększeniem subwencji na 2019 rok; uchwała nr R.002.05.20 Rady Uczelni z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zaopiniowania korekty nr 2 planu rzeczowo-finansowego na 2019 rok.

⁷¹ Uchwała nr R.002.08.20 Rady Uczelni z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zaopiniowania planu rzeczowo-finansowego na 2020 rok.

⁷² Podstawowa dotacja dydaktyczna, badawcza, niepełnosprawni, projakościowa oraz dla najlepszych maturzystów.

Strategia Rozwoju Akademii w latach 2013-2022⁷³ nie zawierała informacji umożliwiających powiązanie wielkości przychodów z możliwością realizacji celów Strategii oraz osiągnięcia wskaźników. Rektor wyjaśnił, że (...) *Strategia Akademii z założenia jest dokumentem wieloletnim, którego zapisy muszą być z jednej strony na tyle doprecyzowane, by wskazywać konkretne zadania w ramach celów operacyjnych i strategicznych, a jednocześnie na tyle elastyczne, by mogły zachować swoją aktualność przez kilka lat. Wszelkie założenia oparte są na planach przyszłościowych, więc konkretne ustalenia, np. skutków finansowych - jest niemożliwe do zrealizowania, ze względu na zmienną, dynamiczną strukturę społeczno-gospodarczą czy wystąpienie wydarzeń zupełnie nieprzewidzianych, jak obecna pandemia. Dlatego w „Uaktualnionej Strategii Rozwoju APS na lata 2013 - 2022” nie określono struktury kosztów oraz przychodów, które miałyby mieć miejsce w danych latach, natomiast wskazano, czy dane zadania są bezkosztowe (znaczną część zapisów Strategii - możliwość realizacji bez wkładu finansowego), czy wymagają ewentualnie środków uczelniach i/lub uzyskania wsparcia zewnętrznego.* (...) (akta kontroli str. 1019-1022)

3.3. W 2018 r. Akademia poniosła koszty z działalności operacyjnej w wysokości 51 024,4 tys. zł, w 2019 r. – 66 369,4 tys. zł oraz za III kwartały 2020 r. – 49 744,3 tys. zł, w tym koszty podstawowej działalności operacyjnej stanowiły odpowiednio 98,7%, 99,8% i 100% kosztów ogółem. Koszty rodzajowe ogółem wyniosły odpowiednio: 51 788,4 tys. zł, 65 863,9 tys. zł i 49 385,6 tys. zł. Największy udział w kosztach rodzajowych stanowiły w ww. latach:

- wynagrodzenia 59,2%, 54,7% i 61,4%;
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia: 16,3%, 14,5%, 15,9%;
- usługi obce: 14,6%, 15,2%, 9,4%.

Koszty amortyzacji stanowiły 3,5%, 8,3% i 7,4% kosztów rodzajowych; zużycie materiałów i energii 3,4%, 5% i 4,3%; podatki i opłaty 0,1%, 0,1% i 0,2%; pozostałe koszty rodzajowe: 2,9%, 2,2% i 1,4%.

(akta kontroli str. 876)

Koszty działalności dydaktycznej Akademii w okresie objętym kontrolą wyniosły w latach odpowiednio: 29 546,7 tys. zł, 37 876,4 tys. zł i 30 127 tys. zł; koszty działalności badawczej: 645,4 tys. zł, 1 256,7 tys. zł i 344,1 tys. zł. Koszty działalności pomocniczej (Osiedle Akademickie - Domy Studenta) wyniosły odpowiednio: 3 528,6 tys. zł, 3 245,3 tys. zł i 1 716,4 tys. zł. W kontrolowanym okresie Akademia nie ponosiła kosztów działalności socjalno-bytowej ani działalności wydzielonej. Koszty wydziałowe wyniosły w latach odpowiednio: 936 tys. zł, 709,8 tys. zł i 0 zł; koszty ogólne dydaktyki: 3 332,3 tys. zł, 3 420,4 tys. zł i 3 217,5 tys. zł, a koszty ogólnouczelniane: 12 267,7 tys. zł, 16 087,6 tys. zł i 10 582,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 877)

3.4. W 2019 r. Akademia uzyskała dodatni wynik finansowy w wysokości 303,6 tys. zł netto. W 2018 r. i za III kwartały 2020 r. odnotowała stratę w wysokości odpowiednio -723,8 tys. zł oraz -3 113,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 878)

Rektor wyjaśnił: (...) *W 2018 r. wystąpiły m.in. czynniki zewnętrzne, na które uczelnia nie miała wpływu, a co spowodowało, iż Akademia osiągnęła ujemny wynik finansowy, tj. 5-cio % wzrost wynagrodzenia minimalnego, wzrost stawek za godziny*

⁷³ Uchwała nr R/0004/24/13 z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku do 2020 roku wraz z aneksem nr 1 przyjętym uchwałą nr R.000.29.17 Senatu AP wprowadzającej Strategię Rozwoju AP na lata 2013-2022.

ponadwymiarowe; to w efekcie wpłynęło na wzrost kosztów usług wewnętrznych - sprzątnięcia i dozoru. Dodatkowo nastąpiło przesunięcie realizacji projektu SOA oraz Telemedycyna, w których to Akademia deklarowała 15% wkład własny. Natomiast w roku bieżącym na ujemny wynik finansowy za III kwartały wpłynęła sytuacja związana z pandemią. Liczono się z ryzykiem zmniejszenia wpływów, które wynikają z ww. sytuacji, nie zakładano jednak, aż tak długotrwałego okresu epidemicznego, co znacznie wpłynęło na przychody z tytułu: dydaktyki (mniejsze zainteresowanie odpłatną ofertą kształcenia - trudna sytuacja na rynku pracy, pogarszający się stan finansowy rodzin), wpływy za zakwaterowanie studentów czy też kwaterowanie doraźne oraz wpływy z najmów (kształcenia w formie mieszanej, tj. większość studentów - studiuje zdalnie, nie korzysta z akademika). (...)

(akta kontroli str.1015-1018)

Strata finansowa w 2018 r. i zmniejszone przychody w III kwartale 2020 r. nie wpłynęły na realizację założeń strategicznych. Zadania wpisane w cele strategiczne, takie jak budowa nowych laboratoriów, doposażenie sprzętowe, opracowanie i uzyskanie nowych specjalności/kierunków kształcenia (np. prawo, fizjoterapia, logistyka), a także szereg działań na rzecz społeczności lokalnych - były w toku realizacji, ponieważ te przedsięwzięcia wymagające znacznych środków finansowych - były prowadzone w ramach przedsięwzięć projektowych.

(akta kontroli str. 1019-1022)

3.5. W 2018 r. Akademia otrzymała dotacje na łączną kwotę 49 627 zł, w tym dotacje podmiotowe w wysokości:

- 37 448,9 tys. zł (75,5%) na działalność dydaktyczną;
 - 7 132,6 tys. zł (14,4%) na pomoc materialną dla studentów i doktorantów;
 - 265,5 tys. zł (0,5%) na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącymi osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia;
 - 420 tys. zł (0,8%) na dofinansowanie zadań projakościowych;
 - 7,8 tys. zł na dofinansowanie zadań projakościowych;
 - 2 475,2 tys. zł⁷⁴ (5%) tys. zł na utrzymanie potencjału badawczego;
- oraz dotacje celowe w wysokości:
- 127,8⁷⁵ tys. zł (0,3%) na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich;
 - 1 749,2 tys. zł (3,5%) na pokrycie kosztów restrukturyzacji Wydziału Nauk o Zdrowiu⁷⁶.

(akta kontroli str. 700-703, 787, 851-874)

W 2019 r. Uczelnia otrzymała środki na łączną kwotę 55 574,1 tys. zł, w tym 48 818,9 tys. zł (87,8%) subwencja na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego oraz dotacje podmiotowe:

- 4 397,9 tys. zł (7,9%) na świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o szkolnictwie wyższym (stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendia rektora);

⁷⁴ 282,3 tys. zł Wydział Filologiczno-Historyczny; 458,4 tys. zł Wydział Matematyczno-Przyrodniczy; 79,5 tys. zł Wydział Nauk Społecznych oraz zwiększenie dotacji bazowej na utrzymanie potencjału badawczego o 1 655 tys. zł na podstawie decyzji MNiSW nr 16/E-353/S/2018 z 27 grudnia 2018 r.

⁷⁵ 99,6 tys. zł Wydział Filologiczno-Historyczny; 24,5 tys. zł Wydział Matematyczno-Przyrodniczy; 3,7 tys. zł Wydział Nauk Społecznych.

⁷⁶ Decyzja MNiSW nr 225128/E-353/R/2018 z 31 grudnia 2018 r., przyznana kwota w całości pokrycie kosztów restrukturyzacji w 2019 r.

- 198,1 tys. zł (0,4%) na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej;

- 410 tys. zł (0,7%) na finansowanie zwiększenia stypendiów doktoranckich dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów w uczelni,

A także dotacja celowa 1 749,2 tys. zł (3,1%) na restrukturyzację Wydziału Nauk o Zdrowiu.
(akta kontroli str. 699-739)

W 2020 r. Akademia otrzymała środki w łącznej wysokości 41 434,6 tys. zł, w tym 35 759 tys. zł (86,3%) subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, dotacje podmiotowe:

- 2 249,7 tys. zł (5,4%) na świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o szkolnictwie wyższym (stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendia rektora);

- 203,3 tys. zł (0,5%) na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej;

oraz dotacje celowe:

- 3 000 tys. zł (7,2%) na przebudowę i adaptację budynku po dawnej stołówce wojskowej na salę wielofunkcyjną wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi;

- 222,6 tys. zł (0,5%) na finansowanie zwiększenia stypendiów doktoranckich dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów w uczelni.

(akta kontroli str. 663-680)

Akademia gromadziła środki finansowe przyznane przez MNiSW na zadania wskazane w ustawie o szkolnictwie wyższym na odrębnym rachunku bankowym.

(akta kontroli str. 902-912)

Akademia nie opracowała zasad podziału subwencji na lata 2019-2020. W 2019 r. Senat Uczelni przyjął *Regulamin podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej*⁷⁷, zgodnie z którym środki przeznaczone na utrzymanie potencjału badawczego oraz badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane tworzyły subwencję badawczą Uczelni., której wysokość określał Rektor w ramach planu rzeczowo-finansowego na dany rok kalendarzowy.

Rektor wyjaśnił, że nie było wymogu nakazującego opracowania ogólnego wewnętrznego dokumentu dotyczącego zasad podziału subwencji, a działanie dotyczące ww. podziału opierało się na standardowych, przejrzystych krokach planistycznych, tj. z ogólnej puli środków finansowych dostępnych na dany rok wydzielane były środki niezbędne na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi zatrudnionych pracowników oraz innych obowiązkowych świadczeń pracowniczych, po czym wyodrębnione były środki związane z utrzymaniem obiektów Akademii. Pozostałe środki finansowe dzielone były pomiędzy dysponentów - Rektora, Prorektorów, Dyrektorów ds. Organizacyjnych i Infrastruktury oraz Kierowników pozostałych jednostek organizacyjnych, które w Akademii przyznawane były w ramach środków centralnych oraz rzeczowych (tzw. limitów). Rektor, jako kierownik jednostki, podejmował decyzje finansowe kierując strumień środków finansowych w obszary najbardziej tych środków wymagających.

(akta kontroli str. 1015-1018)

⁷⁷ Uchwała nr R.000.66.19 Senatu Akademii z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie przejścia Regulaminu podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej w AP w Słupsku.

W kontrolowanym okresie na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego przeznaczano środki w podobnej wysokości. W 2018 r. przeznaczono na ten cel 948 tys. zł, w tym 820,1 tys. zł na utrzymanie potencjału badawczego⁷⁸ oraz 127,8 tys. zł na prowadzenie badań naukowych lub prac prorozwojowych⁷⁹. W 2019 r. na działalność badawczą przeznaczono środki w wysokości 1 000 tys. zł oraz 100 tys. zł dla „młodych naukowców”⁸⁰. W 2020 r. w oparciu o przyjęty w 2019 r. *Regulamin podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej w AP*⁸¹, na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, przeznaczono 1 000 tys. zł⁸².

(akta kontroli str. 787, 892-901)

W 2019 r. na wynagrodzenia zasadnicze wydatkowano 36 014,6 tys. zł, w tym 1 585,4 tys. zł na wynagrodzenia bezosobowe oraz 9 571 tys. zł na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia. W 2020 r. za III kwartały na wynagrodzenia wydatkowano 30 303,1 tys. zł, w tym 1 048,6 tys. zł na wynagrodzenia bezosobowe oraz 7 859,7 tys. zł na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia.

(akta kontroli str. 876)

Kwota miesięcznego zasadniczego wynagrodzenia brutto (bez dodatków zadaniowych i specjalnych) na poszczególnych stanowiskach w roku akademickim 2019/2020 wynosiła:

- w grupie pracowników dydaktycznych: profesor uczelni 5 621 zł; adiunkt ze stopniem dra hab. 4 880 zł; adiunkt ze stopniem dra 4 680 zł; asystent ze stopniem mgra 3 205 zł; starszy wykładowca ze stopniem dra 4 680 zł;
- w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych: profesor zwyczajny 6 810 zł; profesor uczelni 5 321 zł; adiunkt ze stopniem dra 4 680 zł; asystent ze stopniem dra 4 120 zł; asystent z tytułem mgra 3 205 zł.

Spełniono wymóg określony w art. 137 ustawy o szkolnictwie wyższym dotyczący wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Na stanowisku profesora uczelni wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego wynosiła 88% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej⁸³, a w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych 83%, na stanowisku adiunkta przekraczała 73% w obu grupach pracowników. Wysokość wynagrodzenia każdego nauczyciela akademickiego przekraczała 50% wynagrodzenia profesora.

(akta kontroli str. 879)

3.6. W okresie objętym kontrolą Akademia realizowała inwestycję pn. *Przebudowa i adaptacja budynku po dawnej stołówce wojskowej na salę wielofunkcyjną wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi przy ul. Jana Koźmińskiego 7 w Słupsku*. Dotację celową w wysokości 10 000 zł na dofinansowanie kosztów realizacji tej

⁷⁸ Informacje MNiSW z 26 czerwca 2018 r. o przyznaniu dotacji przedmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego (dotacji bazowej) na 2018 r. – Wydział Nauk Społecznych 79 545 zł (nr 219072/E-353/S/2018), Wydział Matematyczno-Przyrodniczy 458 380 zł (nr 6865/E-353/S/2018), Wydział Filologiczno-Historyczny 282 260 zł (nr 12529/E-353/S/2018).

⁷⁹ Informacje MNiSW z 10 lipca 2018 r. o przyznaniu dotacji przedmiotowej na prowadzenie w 2018 r. badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich (dotacja dla młodych naukowców) – Wydział Nauk Społecznych 3 700 zł (nr 219072/E-353/S/2018), Wydział Matematyczno-Przyrodniczy 24 500 zł (nr 6865/E-353/S/2018), Wydział Filologiczno-Historyczny 99 600 zł (nr 12529/E-353/S/2018).

⁸⁰ Pismo Rektora AP R.01.50.18 z 19.12.2018 r. w sprawie przydziału środków na działalność badawczą.

⁸¹ Uchwała nr R.000.66.19 Senatu AP z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu podziału, wnioskowania i rozliczania subwencji badawczej w AP.

⁸² Pismo ogólne nr R.022.22.19 z 23.12.2019 r. w sprawie określenia wysokości Subwencji Badawczej Uczelni i Działalności Wspomagającej Naukę na rok 2020.

⁸³ 6 410,00 zł określone w § 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1838).

inwestycji przyznał MNiSW decyzją z 16.04.2019 r. Umowa dotacyjna nr 1923 zawarta została 28.05.2019 r., zgodnie z którą MNiSW udzielił Akademii dotacji 10 000 zł na dofinansowanie inwestycji o wartości kosztorysowej 12 651 tys. zł: w 2019 r. 700 tys. zł, w 2020 r. 4 900 tys. zł oraz 4 400 tys. zł w 2021 r. Aneks nr 1 z 22.11.2019 r. przeniesiono kwotę 700 tys. zł z 2019 r. na 2020 r., kwota dofinansowania w 2020 r. wyniosła 5 600 tys. zł.

W 2019 r. poniesiono koszty związane z przygotowaniem inwestycji, w tym wykonaniem dokumentacji projektowej w wysokości 232,8 tys. zł. W 2020 r. (do 30.09) poniesiono koszty w łącznej wysokości 2 819,8 tys. zł, w tym 2 761,7 tys. zł za usługi budowlano-montażowe oraz 58 tys. zł za pozostałe usługi, w tym nadzór inwestorski i autorski. Inwestycja była wg stanu na 30.09.2020 r. w trakcie realizacji, a jej zakończenie planowano na III kwartał 2021 r.

(akta kontroli 729-739, 913-957)

Kwestor Akademii wyjaśniła, że rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zakończyło się podpisaniem umowy na roboty budowlane dopiero 25 marca 2020 r. Uczelnia nie miała możliwości wykorzystania pierwszej transzy w 2019 r.

(akta kontroli str. 1027-1028)

Środki dotacji podmiotowej na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej wydatkowo w 2018 r. w łącznej kwocie 97,1 tys. zł, w 2019 r. 239,8 tys. zł, a za III kwartał 2020 r. 113,8 tys. zł. Badanie próby 10 wydatków wykazało, wydatkowanie środków zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 968-974)

Kryteria doboru najlepszych doktorantów ustalone zostały w załączniku do *Regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej na dofinansowanie zadań projakościowych*⁸⁴. Powołana przez Rektora komisja ds. przyznawania stypendium doktoranckiego opiniowała wnioski o zwiększenie stypendium doktoranckiego tworząc listy rankingowe. Dokonywała m.in. oceny dorobku i wyniku prac naukowych doktorantów, w oparciu o kryteria i punktację określoną w załączniku nr 1 do Regulaminu. Badanie próby 60 wniosków złożonych w latach 2018 – 2019 wykazało, że doboru najlepszych doktorantów dokonywano zgodnie z przyjętymi kryteriami.

(akta kontroli str. 975-984, 1008-1014)

Komisje doktoranckie na podstawie list rankingowych wskazały osoby rekomendowane do przyznania stypendium doktoranckiego z zachowaniem zasady, że liczba doktorantów, którym przyznano stypendium nie przekracza 30% najlepszych doktorantów danego roku studiów z zastosowaniem metody zaokrąglania w dół. W 2018 r. dla kierunku historia zarekomendowano 24⁸⁵ osoby, na kierunku literaturoznawstwo osiem⁸⁶ osób. W 2019 r. Komisja dla kierunku historia zarekomendowała 12⁸⁷ osób, a dla kierunku literaturoznawstwo sześć⁸⁸ osób. W 2020 r. Komisja na kierunku historia zarekomendowała siedem osób, a na kierunku literaturoznawstwo trzy⁸⁹ osoby.

⁸⁴ Zarządzenie Rektora nr R.021.124.20 z 17 września 2020 r. obowiązujący od 1 października 2020 r., poprzednio obowiązywało zarządzenie Rektora nr R.021.96.18 z 8 października 2018 r.

⁸⁵ Na I roku trzy osoby z 10, na II roku sześć osób z 20, na III roku pięć osób z 17, na IV roku 10 osób z 34.

⁸⁶ Na I roku trzy osoby z 12, na IV roku pięć osób z 19 na roku.

⁸⁷ Na II roku dwie osoby z siedmiu, na III roku pięć osób z 16, na IV roku sześć osób z 18 (11 osób na IV roku plus siedem osób na przedłużeniach).

⁸⁸ Na II roku Komisja nie przyznała stypendium gdyż doktoranci nie spełniali kryteriów, na III roku dwie osoby z dziewięciu, na IV roku trzy osoby z 10.

⁸⁹ Dwie osoby na III roku i jedna na IV roku spośród 15 doktorantów.

We wszystkich przypadkach zwiększenie finansowania stypendiów doktoranckich przyznano dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów w uczelni.

(akta kontroli str. 985-1003)

3.7. W okresie objętym kontrolą Akademia nie uzyskała środków w ramach programów „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” oraz „Regionalna inicjatywa doskonałości”. Akademia nie spełniała kryteriów ogłoszonych konkursów w zakresie kategorii naukowej A+ albo A oraz z powodu braku uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w co najmniej czterech dziedzinach określonych w uchylonej ustawie o szkolnictwie wyższym.

(akta kontroli str. 1004, 1027-1028)

3.8. W 2020 r. (do 30.11.) Akademia poniosła dodatkowe koszty związane z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS CoV-2 w wysokości 316,1 tys. zł, w tym 109,3 tys. zł na sprzęt komputerowy. Pozostałe koszty dotyczyły głównie środków do dezynfekcji oraz środków ochrony osobistej (maseczki ochronne, przyłbice, osłony z plexi).

(akta kontroli str. 1005-1007)

Kwestor wyjaśniła, że w związku z wprowadzeniem pracy zdalnej pracowników administracji oraz pracowników naukowo-dydaktycznych, Akademia zmuszona była uzupełnić wyposażenie w sprzęt komputerowy umożliwiający wykonywanie zadań w trybie pracy zdalnej.

(akta kontroli str. 1027-1028)

3.9. Roczne sprawozdania finansowe Akademii za 2018 r. i 2019 r. były badane przez niezależnego biegłego rewidenta. W sporządzonych opiniach stwierdzono, że sprawozdania finansowe przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Akademii oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za badany rok obrotowy. Sprawozdania były zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa oraz statutem, zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.⁹⁰

(akta kontroli str. 881-885, 887-891)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

⁹⁰ Dz. U. 2019 r. poz. 351 t.j.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, dnia 28 grudnia 2020 r.

Kontroler
Artur Matejko
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....

.....